

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Агрономічний факультет

Кафедра іноземних мов

Силабус навчальної дисципліни “Сучасні методики викладання у вищій школі та педагогічна майстерність”

1. Профіль дисципліни

Освітньо-професійна програма «Агрономія»	Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство» Спеціальність: 201 «Агрономія» Освітньо-наукова програма: Агрономія Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120 Рік підготовки – 1-й, семестр – 2-й Компонент освітньої програми: обов’язкова Цикл універсальної підготовки Мова викладання: українська
--	--

2. Інформація про викладача

Викладач	Климова Катерина Яківна
Профайл викладача	URL: https://polissiauniver.edu.ua/климова-катерина-яківна
Контактна інформація	Климова Катерина Яківна Тел.: +38(097)5681701, E-mail: klimov999@gmail.com
Сторінка курсу в Moodle	URL: http://185.25.118.66/course/view.php?id=2148
Консультації	Онлайн консультації через Zoom, Viber, Telegram

3. Анотація до дисципліни

Мета навчальної дисципліни циклу універсальної підготовки полягає у формуванні в здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти професійно-педагогічної компетентності, зокрема високого рівня педагогічної майстерності, коли відбувається синтез наукових знань із фахових дисциплін та вмінь і навичок ефективно використовувати традиційні й інноваційні методи їх викладання у вищій школі.

Завданнями дисципліни є формування: 1) знань про предмет, завдання, основні категорії та актуальні проблеми методики викладання у вищій школі; 2) знань про комунікативне забезпечення освітнього процесу у вищій школі; 3) знань про методику підготовки навчальних занять у вищій школі, умінь і навичок практичного застосування цих знань у власній роботі; 4) знань про педагогічну майстерність як найвищий рівень педагогічної діяльності викладача вищої школи, орієнтованих на професійну діяльність умінь і практичних навичок.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

а) загальних (ЗК):

ЗК 4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми агрономії на основі системного наукового та загального культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

б) спеціальних/фахових (СК/ФК):

СК2. Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти експериментальних і теоретичних досліджень у сфері агрономії, інформаційні технології, методи комп'ютерного моделювання, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності.

СК3. Здатність здійснювати науково-педагогічну та освітню інноваційну діяльність у закладах вищої освіти з використанням сучасних технологій навчання

Програмні результати навчання (ПРН):

РН7. Глибоко розуміти загальні принципи та методи аграрних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері агрономії та викладацькій практиці.

РН8. Розробляти і викладати в закладах вищої освіти фахові дисципліни агрономічного спрямування з використанням сучасних технологій навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати:

- структуру вищої освіти в Україні;
- методологію педагогіки вищої школи;
- загальнодидактичні принципи, форми, засоби навчання; традиційні та інноваційні методи навчання;
- структурні компоненти навчально-методичного забезпечення дисципліни в ЗВО;
- психолого-педагогічні особливості комунікації суб'єктів навчання;
- структуру педагогічної майстерності науково-педагогічного працівника.
- вміти:
- ефективно використовувати традиційні та інноваційні методи навчання у різних формах викладання фахових дисциплін;
- володіти педагогічною майстерністю у навчальному процесі, у тому числі мистецтвом переконання та аргументування у педагогічній комунікації;
- застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології, включаючи методи отримання, обробки та зберігання інформації.

Організація навчання

4.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна	Заочна

Лекції	20	
Практичні / лабораторні	20	
Самостійна робота	80	

4.2. Зміст початкової дисципліни

№ з/п	Тема	Структура курсу	Кількість годин	
			денна форма (лекції/практичні/самостійна робота)	заочна форма (лекції/практичні/самостійна роб.)
Змістовий модуль 1. Предмет, завдання, основні категорії та актуальні проблеми методики викладання у вищій школі.				
1	T1	<p>Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні. Методологія педагогіки вищої школи. Державні стандарти вищої освіти.</p> <p>1. Вища освіта в Україні: зміст, законодавча база. Методологія педагогіки вищої школи.</p> <p>2. Предмет та завдання методики викладання у вищій школі</p> <p>3. Філософські концепції персоналізму, прагматизму, екзистенціалізму, неотомізму, сцієнтизму, натуралізму та інших течій у педагогіці.</p> <p>4. Зміст стандартів вищої освіти (за галузями). Перелік компетентностей здобувачів.</p>	2/2/8	
2	T2	<p>Методи педагогіки вищої школи. Загальнодидактичні принципи, форми і засоби. Поняття про традиційні та інноваційні методи навчання.</p> <p>1. Дидактика вищої школи: категорійний апарат.</p> <p>2. Принципи навчання у ЗВО (дидактичні принципи): загальна характеристика.</p> <p>3. Загальна характеристика дидактичних методів, прийомів та організаційних форм навчання. Засоби навчання у вищій школі.</p> <p>4. Співвідношення понять «метод навчання», «методика навчання», «методична система» і «технологія навчання». Традиційні та інноваційні методи навчання. Активні та інтерактивні методи.</p> <p>5. Електронні засоби навчання.</p> <p>6. Методи інтерв'ювання, проєктів, портфоліо, коло ідей, акваріум у дидактиці вищої школи.</p>	2/2/8	
3	T3	<p>Професійна діяльність викладача ЗВО. Дидактична, технологічна та організаційна діяльність викладача. Зміст навчально-методичного забезпечення дисципліни.</p> <p>1. Структура і зміст педагогічного проєктування методичної системи.</p> <p>2. Зміст навчально-методичного забезпечення дисципліни.</p> <p>3. Зміст НМЗ однієї з дисциплін (за вибором).</p>	2/2/8	
Змістовий модуль 2. Комунікативне забезпечення освітнього процесу у вищій школі.				

4	T4	<p>Психолого-педагогічні особливості комунікативної взаємодії викладач-студент.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічні засади навчання у вищій школі. 2. Сучасні психолого-педагогічні вимоги до викладача вищої школи. Професіоналізм педагога і форми професійного самовдосконалення. 3. Взаємодія викладача і студента як чинник становлення особистості молодшої людини. Домінантні риси особистості викладача ЗВО. Поняття про педагогічну етику. 4. Психологічні особливості професійних деформацій у педагогічній діяльності. 5. Професійно-педагогічна комунікація як феномен педагогічної діяльності викладача. Поняття про комунікативну поведінку. 6. Невербальні засоби професійно-педагогічної комунікації. 	2/2/8	
5	T5	<p>Мовнокомунікативна професійна компетентність як особистісна якість викладача.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Політика держави в галузі мовної освіти. Компетентнісний підхід в освіті. 2. Поняття про мовнокомунікативну професійну компетентність викладача. 3. Культура мовлення викладача ЗВО. Комунікативні якості професійного мовлення. 4. Поняття державної, загальнонародної, рідної, національної та літературної мови: дефініції. 	2/2/8	
Змістовий модуль 3. Методика підготовки навчальних занять у вищій школі.				
6	T6	<p>Лекція як провідна форма навчального процесу. Типологія лекцій.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика організаційних форм навчання у ЗВО. 2. Лекційні заняття як теоретичне підґрунтя для прикладних організаційних форм навчання. Типологія лекцій. 3. Порівняльна характеристика традиційних та інноваційних лекцій. 4. Бінарні лекції з фахових дисциплін. 5. Лекція як жанр академічного красномовства: історичний аспект. 	2/2/8	
7	T7	<p>Практичне, семінарське і лабораторне заняття: загальна характеристика.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Практичне заняття як частина лекторського плану. Структура, основні завдання, вимоги до проведення. Специфіка семінарських занять. 2. Мета, структура і значення лабораторних занять у професійній підготовці майбутніх фахівців. Вимоги до викладача. 3. Колоквіум як форма диференційованого оцінювання рівня знань з дисципліни у ЗВО. Навчальні тренінги, конкурси-змагання. 4. Практичні заняття в умовах дистанційного навчання. 	2/2/8	
8	T8	<p>Форми організації індивідуально-самостійної роботи студентів.</p>	2/2/8	

		<p>1. Основні напрями побудови навчального процесу на основі індивідуально-самостійної роботи студентів.</p> <p>2. Зміст індивідуально-самостійної роботи студентів ЗВО: форми, види контролю, чинники, що сприяють активізації роботи. Організація ІСРС на основі сучасних освітніх технологій.</p> <p>3. Програми індивідуальних навчальних занять та консультацій у ЗВО.</p> <p>4. Дистанційне навчання: історія, переваги та недоліки. Особливості суб'єкт-суб'єктної навчальної взаємодії викладача зі студентами. Змішане навчання.</p> <p>5. Психолого-педагогічні аспекти організації самостійної навчальної діяльності студентів.</p>		
Змістовий модуль 4. Педагогічна майстерність як найвищий рівень педагогічної діяльності викладача вищої школи.				
9	T9	<p>Структурні компоненти педагогічної майстерності.</p> <p>1. Поняття педагогічної майстерності. Рівні педагогічної майстерності викладача. Особливості процесу оволодіння педмайстерністю.</p> <p>2. Структурні компоненти педагогічної майстерності та принципи її вдосконалення.</p> <p>3. Зміст професіограми викладача ЗВО.</p> <p>4. Саморозвиток педагогічної майстерності викладача в умовах інформаційно-технологічного суспільства.</p>	2/2/8	
10	T10	<p>Самовиховання як шлях професійного самовдосконалення викладача.</p> <p>1. Професіоналізм самовдосконалення у структурі професійної педагогічної діяльності викладача ЗВО.</p> <p>2. Самовиховання як складник і результат виховання і всього процесу розвитку особистості.</p> <p>3. Фактори впливу на процес самовиховання. Форми і методи самовиховання.</p> <p>4. Акмеологічний підхід у педагогічній освіті України.</p>	2/2/8	
Разом:			20/20/80	

1.3. Форми контролю та методи оцінювання

Форми контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Сучасні методики викладання у вищій школі та педагогічна майстерність»: поточний, періодичний та підсумковий. Поточний контроль включає тематичне оцінювання, а періодичний – модульний контроль. Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді на практичних заняттях, за самостійні та контрольні роботи. Періодичний (модульний) контроль проводиться у формі тестування. Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного та періодичного контролю виставляється студентам в журнал після кожного контрольного заходу. Здобувача вищої освіти слід вважати атестованим та допущеним до підсумкового контролю – заліку, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Максимально/мінімально можлива кількість балів за поточний

і періодичний контроль упродовж семестру – 60/36 та максимальньо/мінімально можлива кількість балів, набраних на заліку – 40/24.

Приклад розрахунку балів для заліку

Поточний та періодичний контроль										Підсумковий контроль (залік)	Сума балів
Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2		Змістовний модуль 3			Змістовний модуль 4			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		
Контрольна робота за ЗМ 1 – 5			Контрольна робота за ЗМ 2–5		Контрольна робота за ЗМ 3 –5			Контрольна робота за ЗМ 4–5			

Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

Підсумковий контроль у формі заліку проводиться для всіх без винятку здобувачів вищої освіти (незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного та/або періодичного контролю за семестр). До підсумкового контролю з навчальної дисципліни допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види індивідуальних завдань та обов'язкових робіт, передбачених робочою програмою.

5. Політики дисципліни

Політики дисципліни спираються на: 1) Закон України «Про вищу освіту», 2) концепцію освітньої діяльності, окреслену Статутом Поліського національного університету, зокрема йдеться про впровадження дистанційних технологій в освітній процес; створення умов для здобуття якісної освіти осіб з інвалідністю; впровадження системи заходів, спрямованих на підвищення об'єктивності оцінювання в університеті, використання інформаційно-комунікативних технологій в оцінюванні; 3) Положення про академічну доброчесність, запобігання та виявлення плагіату в Поліському національному університеті, зокрема йдеться про заходи щодо інформування наукових, науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників і здобувачів вищої освіти, здобувачів наукового ступеня, аспірантів, докторантів про необхідність дотримання норм цитування.

6. Література, необхідна для вивчення навчальної дисципліни

Основна

1. Климова К. Я. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Сучасні методики викладання у вищій школі та педагогічна майстерність» (для підготовки докторів філософії), Житомир, Поліський національний університет, 2023. 74 с. Сторінки курсу у системі Moodle, профіль викладача.

URL: <https://polissiauniver.edu.ua>

2. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник /В. В Каплінський. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД»,2015. 224 с. URL:

<http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/F.pdf?id=1cse4002-ce8d-4991-809f-f0fcd3d3994b>

3. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни [Електронний ресурс]: навч. посіб. для підготовки докторів філософії очної форми навчання, які навчаються за спеціальністю 133 – «Галузеве машинобудування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: І. О. Казак. Електронні текстові данні (1 файл: 1,37 Мбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 116 с. URL: // https://cpism.kpi.ua/Doc/pvsh_lek_phd.pdf

4. Самоактуалізація викладача-філолога: акмеологічний аспект професійно-педагогічної діяльності : монографія : кол. авторів (К. Климова, А. Плечко, Д. Куриленко, О. Вознюк, Н. Щерба, О. Гордієнко, Л. Шевцова,); / за ред. К. Климової. Житомир : Вид-во Поліського національного університету, 2022. 220 с. С. 4-5, С. 190-218. URL: <http://ir.znau.edu.ua/handle/123456789/12797>

5. Климова К.Я. Теорія і практика формування мовнокомунікативної професійної компетенції студентів нефілологічних спеціальностей педагогічних університетів : монографія / Катерина Яківна Климова. Житомир : ПП "Рута", 2010. 560 с.

6. Климова К. Я. Культура спілкування як елемент педагогічної майстерності викладача закладу вищої освіти // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія

16. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики: збірник наукових праць / Ред. кол.: Н. В. Гузій (відп. ред.). Вип. 31 (41). К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. 131 с. С. 76–79.

7. Методика викладання у вищій школі (мотивація навчальної діяльності): Матеріали методичного семінару «Мотиваційний підхід до організації навчального процесу у вищій школі» / [Н. Я. Кравчук, О. Є. Коваль].Тернопіль: ТНЕУ, 2011. 81 с.

8. Омельчук С. А. Бути чесним у навчанні й науці: експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти : навч. посіб. / Сергій Омельчук. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 80 с. URL: https://oldiplus.ua/files/contents/963_maket.pdf

9. Закон України. Про забезпечення функціонування української мови як державної // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 21, ст.81. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>

Додаткова

1. Климова К. Я. Риторичний канон у педагогічному дискурсі // Педагогічна риторика: історія, теорія, практика : монографія / [О. А. Кучерук, Н. Б. Голуб та ін.]: за ред. О. А. Кучерук. К.: КНТ, 2016. 258 с. С. 87 – 105.

2. Климова К. Я. Імітаційне моделювання ситуацій професійної педагогічної комунікації у процесі навчання української мови на

нефілологічних факультетах університетів / Катерина Яківна Климова // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Випуск 59. Серія "Педагогічні науки". Житомир : Видавництво ЖДУ ім. І. Франка, 2011. С. 33 — 37.

3. Климова К. Я. Розвиток творчої обдарованості майбутнього фахівця у відкритому навчально-виховному середовищі університету: практичний аспект // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка : науковий журнал. Педагогічні науки / [гол. ред. П. Ю. Саух, відп. Ред. Н. А. Сейко]. Житомир : Вид-во Житомирського держ. ун-ту імені І. Франка, 2017. Вип. 3 (89). 166 с. С. 96 – 99.

4. Климова К. Я. Формування правописної компетентності здобувачів нефілологічних спеціальностей університетів у контексті реалізації державної мовної політики в УКРАЇНІ. *Слобожанський науковий вісник. Серія: Філологія, випуск 4, 2023. С. 85-89.*

5. Климова К. Я. Розвиток критичного мислення студентів у процесі роботи з інформаційними джерелами. *Вісник Глухівського НПУ ім. О. Довженка. Педагогічні науки, Випуск 1 (42), 2020. 214 с. - С.90-96.*

6. Український правопис / НАН України, Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні; Інститут української мови. К., 2019. -282 с. URL.: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf>

Електронні інформаційні ресурси

Офіційний сайт Національної комісії зі стандартів державної мови. URL : <https://mova.gov.ua/>

Електронний каталог Поліського національного університету. URL : http://lib.polissiauniver.edu.ua/jirbis2/index.php?option=com_irbis&view=irbis&Itemid=108

Інституційний репозитарій Поліського національного університету. URL : <http://ir.polissiauniver.edu.ua/?locale=ua>

Електронний каталог ЖОУНБ ім. О. Ольжича. URL: https://www.lib.zl.ua/ua/our_resources/node/57

Викладач Катерина КЛИМОВА

Завідувач кафедри іноземних мов Сніжана КУБРАК

Гарант ОП (керівник проєктної групи) Віра МОЙСІЧЕНКО